

d'introduction à une bibliographie critique de l'influence anglaise en Hongrie. — J. MELICH: *Gépidés et Roumains «Gelou» du Notaire Anonyme.* — Z. GOMBOCZ: *Observations sur le consonantisme des mots d'emprunt turks en hongrois.* — Úgy a krónika, mint az adattár ebben a számban is igen értékes dolgozatokat tartalmaz. I. K.

Le Bibliographe Moderne. XXIII. évf. 1926—27 július—decemberi hármask szám BURGUBURU-nek a múlt számban kezdett s fáradságot nem ismerő munkával összeállított *Essai d'une Bibliographie métrologique universelle* c. jegyzékét folytatja. A szerkesztő Henri STEIN tollából a francia nemzeti könyvtár egyik nagyértékű gyarapodásának történetét kapjuk a következő címen: *L'incendie de la bibliothèque de l'ancienne abbaye de Sain-Germain-des-Près en l'an II.* Mint az előző füzetekben, úgy ebben is igen gondos levéltári és könyvtári krónika van s a bibliografiák szemléje fejezi be a füzetet. Figyelme Magyarországot sem kerüli ki, kár, hogy a *Levéltári Közleményeket* könyvtári kiadványnak teszi meg. Nagy elismeréssel emlékezik meg GORIUPP Alisznak a *Revue des Études Hongroises* múlt évi kötetében megjelent s az újabkori magyar bibliografiai munkálatokról szóló tanulmányáról. I. K.

La Bibliofilia. XXX. évf. 1928. 1—8. szám, január—augusztus (négy füzet). Giuseppe BOFFITO *Per un frontespizio del Callot* címen azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy hány címlapot metszett CALLOT s ezeknek pontos bibliografiáját adja. Guido Lodovico LUZZATO *Dürer grafikájáról* a múlt évben kezdett tanulmányát folytatja. Roberto RIDOLFI *L'Archivio della famiglia Verazzano* c. cikkében nemcsak a nevezett család rendkívül gazdag levéltárának leírólajstromát adja, hanem függelékként szövegében közli a 85. számú XVI. századi kézirat alapján a család történetének genealógiai részét is. Ester PASTORELLO *Inventario cronologico de l'Epistolario Manuziano 1483—1597.* c. levéltári adatközlése (még két számban folytatja) után két könyvtörténeti cikk következik, és pedig: Ludwig BERTALOT: *Il primo libro di Fano*, és Carlo PASERO: *Sguardo generale alle prime tipografie Bresciane.* A március—májusi füzetben R. RIDOLFI ismét levéltári kutatásairól ad számot *Gli archivi de' Gondì* címen. E neves firenzei család rövid történetét csak azért vázolja, hogy kimutassa a Bernát fia Amerigo és a Bernát fia Bertalan-ág levéltári anyagának gazdagságát s hogy felsorolja a SAVONAROLÁRA vonatkozó szépszámu kéziratot, amelyeknek részletes leírólajstromát fényképmásolatok illusztrálják. Lodovico FRATI a múlt évi folyamában közölt MARSELLI-kéziratok lajstromának mutatóját közli. Olga PINTO az arabs könyvtárak történetével ismertet meg *Le biblioteche degli Arabi nell'età degli Abbassidi* című terjedelmes dolgozatában. A júniusi szám (6) vezető helyen közli RIDOLFI következő cikkét: *Della questione degli archivi privati in Italia e della sua risoluzione.* Ebben arról van szó, hogy a magántulajdonban lévő levéltárakat és kéziratokat az államnak leltározni kell. Igen helyes érveléssel reámutat e kérdés fontosságára, arra, hogy a közelmúlt száz évben mennyi levéltári anyag pusztult el nemtörődömség, tudatlanság vagy pénzvágy miatt s hogy ez a nemzeti vagyonnak pusztulása. A mentés munkájára vonatkozó javaslatok legelsője 1889-ben a Firenzében tartott negyedik olasz történelmi kongresszuson hangzott el. Rövid történeti áttekintést nyújt a védelem dolgá-

ban eddig felmerült indítványok felett, polemizál a tulajdonosokkal (kik a magánlevéltárakat az állami levéltárakba kívánják beolvasztani), nemkevésbé a magántulajdonosok módján védő jogással s végeredményül javasolja, hogy a magánlevéltárakat leltároztassa az állam, tegye valamely módon lehetővé, hogy azokból hozzáfértek másolatokat szerezhessenek, de egyúttal biztosítani kívánja a tulajdonosokat, hogy bizonyos időhatáron túl a családi viszonyokba vagy vagyoni ügyekbe jogtalanok bepillantást ne nyerhessenek. E levéltári anyag leltározva, de hozzáférhetetlen legyen. E nemzeti vagyon biztosítását (mert az Amerikába vándorolt levéltári anyag többé vissza nem szerezhető) hazafias tettek és a kultúra előharcosához, az olasz nemzethez méltó cselekedetnek jelenti ki. A gondolat feltétlenül jó s ha kellő felvilágosítás előzi meg s kellő tapintattal végzik e munkát, hasznos intézkedést fognak foganatosítani, aminek utánzása nálunk sem ártana. Armanzo SAPORI *Un bilancio domestico a Firenze alla fine del Dugento* címen egy tizenharmadik századi gyám elszámolását közli, mely érdekes művelődéstörténeti anyagot tartalmaz. Giuseppe BOFFITO látszólag nem könyvészeti című cikke — *I precedenti della telegrafia senza fili* — régi munkák alapján ismerteti az elmúlt koroknak az egymással távolból való érintkezésre vonatkozó s nyomtatásban megjelent munkáit. A július—augusztusi (7—8) szám ismét DÜRERREL foglalkozik. Itt a nürnbergi Germanisches Nationalmuseum egyik konzervátoráé, W. FRIESÉ a szó, ki DÜRERŐL Itáliában ír. A párisi Bibliothèque Nationale által életbehívott időszakos kiállítások sorában a forradalom kiállítása volt a legutóbbi. Ezért foglalkozott C. BERNARD a forradalom illusztrált nyomtatványival. (*Le livre illustré à l'époque de la révolution.*) A gazdagon illusztrált cikk nagy művészettörténeti s nyomdatörténeti tudással íratott. Nagy hálával emlékezik meg mindazokról, kik e szörnyű időkben a szépnek hódoltak, vagy derűt, tréfát hoztak az emberek közé. Angelo DAVOLI egy XV. századi könyvészeti ritkaságot ismertet *Della duplice e rarissima edizione del sec. XV de la historia del martyrio del glorioso Sancto Pantaeylemone di frate Augustino da Crema* c. terjedelmes, széleskörű kutatásokon alapuló dolgozatában. Umberto DORINI a levéltárak leltározásával és a kutatásnak leendő kiszolgáltatásával szemben (amit RIDOLFI az előző számban javasolt) bizonyos aggályoknak ad kifejezést, mert úgy érzi, hogy a magánlevéltárak nemcsak a tudományosan képzett skandalumvadászoknak, hanem a levéltármegdezősmálóknak is ki lesznek szolgáltatva, ha a kormány e rendelet kijátszását nem fogja kellő megfontolások alapján alkotott szigorú szabályokkal lehetetlenné tenni. Kéri RIDOLFIT, hogy tegyen mielőbb részletesen kidolgozott javaslatot. — A *La Bibliofilia* hírvivata, bibliográfája, mint az előző években, az idén is bőséges és igen jó.

I. K.

Könyvbarátok Lapja. Szerk. dr. SIKABONYI Antal. Budapest. Singer és Wolfner kiadása. 1927. I. évf. 1—3. számok.

A magyar könyvbarátok száma az utóbbi években örvendetesen szaporodik, a bibliofiltörékvések egyre szélesebb körben népszerűsödnek nálunk is. Ezeket a könyvbarátokat igyekszik maga köré gyűjteni és szaporítani a dr. SIKABONYI Antal hozzáférte szerkesztésében meginduló laptársunk. Szívesen köszöntjük megindulása alkalmával, mert úgy érezzük, hogy a magyar könyv-